

ምዕራፍ ዘጠኝ

መረጃ አያያዝ

- የመማር ማስተማር ውጤቶች፡-**
- መረጃዎችን መሠረት አድርገው ቀላል ግራፎችን ማንበብ።
 - ከግራፎች መረጃዎችን ማንበብ።

9.1 ቀላል የምስል ግራፎች

መረጃዎችን መሰብሰብ፣ ማደራጀትና ቀላል ግራፍ መሳል

ተግባር 9.1

1. በቤተሰቦቻችሁ ውስጥ ስንት ወንድ ልጆችና ስንት ሴት ልጆች እንዳሉ መዝግባችሁ አምጡ።
2. በክፍል ውስጥ የሚገኙ ጓደኞቻችሁ የሚወዱትን የምግብ አይነት ጠይቁና መዝግቡ።

ሙዝ

ብርቱካን

ወተት

ሻይ

3. ጥንድ ጥንድ በመሆን ሳንቲም 20 ጊዜ ወርውሩና የሚወጣውን ምስል መዝግቡ።
4. ከተራ ቁጥር 1 እስከ 3 የሰበሰባችሁትን መረጃ የምስል ግራፍ ተጠቅማችሁ ሳሉ።

ማስታወሻ

ቀላል የምስል ግራፍ ተጠቅሞ ድርጊቶችን (ክስተቶችን) ለማሳየት መጀመሪያ መረጃዎችን መሰብሰብ እና ማደራጀት ያስፈልጋል።

- ምስላዊ ግራፍ እውነታዎችን (ድርጊቶችን) በቀላሉ እንድንረዳ ያደርጋል።
- በምስላዊ ግራፍ አንድ ምስል የተለያዩ መጠን ያላቸውን ነገሮች ሊወክል ይችላል። አንድ ምስል 2፣ 5፣ 10 ወይም ሌሎች መጠኖችን ሊወክል ይችላል።

ምሳሌ 9.1. የክፍል ጓደኞቻችሁ የሚወዷቸውን የምግብ ዓይነቶች ጠይቃችሁ ስትመዘግቡ፤ የሚከተለውን ውጤት አግኝታችሁ ይሆናል።

- ሻይ የሚወዱ 6 ልጆች
- ወተት የሚወዱ 6 ልጆች
- ሙዝ የሚወዱ 8 ልጆች
- ብርቱካን የሚወዱ 10 ልጆች

ይህን መረጃ ቀላል ግራፍ በመጠቀም በሚከተለው መንገድ ሊገለፅ ይችላል።

ማሳሰቢያ:- አንዱ ምስል ሁለት ልጆችን ይወክላል።

የምግብ አይነት	ምግቡን የሚወዱ ልጆች
ሻይ	
ወተት	
ሙዝ	
ብርቱካን	

መልመጃ ሀ

1. ጥንድ ጥንድ በመሆን አንድ ባለ 10 ሳንቲም 50 ጊዜ በመወርወር የመዘገባችሁትን መረጃ ቀላል የምስል ግራፍ በመሳል አሳዩ።
2. አንድ የመጽሐፍ መደብር ሰኞ 10 መጽሐፎችን፣ ማክሰኞ 15 መጽሐፎችን፣ ሐሙስ 25 መጽሐፎችን እና አርብ 20 መጽሐፎችን ሸጧል። መረጃውን ተጠቅማችሁ ቀላል የምስል ግራፍ ሳሉ። (አንድ ምስል 5 መጽሐፎችን እንደሚወክል አድርጋችሁ ተጠቀሙ)።

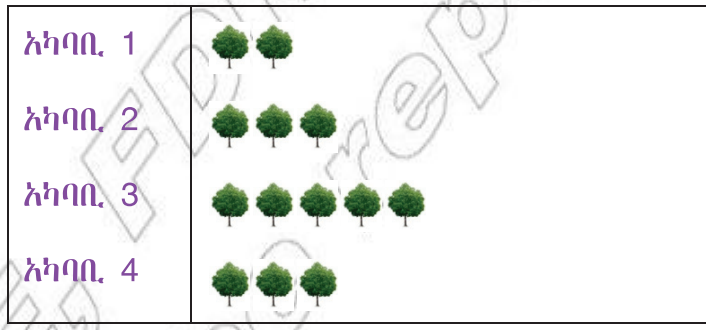
3. በአንድ የፍራፍሬ መሸጫ መደብር ውስጥ 36 ብርቱካኖች፣ 42 መብቶች፣ 48 ማንገዎች እና 60 ሎሚዎች አሉ። መረጃዎችን ተጠቅማችሁ ቀላል የምስል ግራፍ ሳሉ። (1 ምስል 6 ፍራፍሬዎችን እንደሚወክል አድርጋችሁ ተጠቀሙ)።

9.2 ግራፎችን መተርጎም

መረጃዎችን በምስል ግራፍ መግለጽ ቀደም ሲል ተምራችኋል። አሁን ደግሞ መረጃዎችን ከምስል ግራፍ መተርጎም ትማራላችሁ።

ተግባር 9.2

ከዚህ በታች ያለውን ምስላዊ ግራፍ ጥንድ ጥንድ በመሆን ተመልከቱና ጥያቄዎችን መልሱ። ምስላዊ ግራፉ በአንድ ወረዳ በአራት አካባቢዎች የተደረገ የዛፍ ቆጠራን ያሳያል። አንዱ የዛፍ ምስል 100 ዛፎችን ይወክላል።

- ሀ. በአካባቢ 1 ስንት ዛፎች አሉ?
- ለ. ከሁሉም አካባቢዎች የሚበልጡ ዛፎችን የያዘው አካባቢ የትኛው ነው? ስንት ዛፎች አሉት?
- ሐ. እኩል የዛፍ ብዛቶችን የያዙ አካባቢዎች የትኞቹ ናቸው?
- መ. በአራቱም አካባቢዎች ያሉ ዛፎች በጠቅላላ ስንት ናቸው?

በምስላዊ ግራፍ አማካኝነት የተመሠረቱ ጥያቄዎችን ለመመለስ፡-

- መጀመሪያ ምስላዊ ግራፉ በምን ጉዳይ ላይ እንደተዘጋጀ ደጋግሞ በማንበብ መረዳት ያስፈልጋል።
- አንዱ ምስል የሚወክለውን መጠን ማወቅ
- በመጨረሻ ለጥያቄዎቹ መልስ መስጠት።

መልመጃ ለ

1. በስተቀኝ በኩል ያለው ምስላዊ ግራፍ 10 ሳንቲምን ወደ ላይ 50 ጊዜ በመወርወር የተገኘ ውጤትን የሚያሳይ ነው። አንዱ ምስል 10 አጋዘኖችን ወይም 10 አንበሳዎችን ይወክላል።
 - ሀ. በውርወራው አጋዘን የተገኘው ምን ያህል ጊዜ ነው?
 - ለ. አንበሳ የተገኘው ምን ያህል ጊዜ ነው?
 - ሐ. በከፍተኛ መጠን የተገኘው ምስል የትኛው ነው? ብልጫው በስንት ነው?

ምስል	በመወርወር የተገኘ ውጤት
አጋዘን	
አንበሳ	

2. አንድ የህብረት ስራ ማህበር የገዛቸውን ማዳበሪያ በሦስት ቀን ውስጥ ለአባሎቹ አከፋፈለ። በሦስቱ ቀን የተደረገው ክፍፍል መጠን ከዚህ በታች ባለው ምስላዊ ግራፍ ቀርቧል። አንዱ ምስል 20 ኩንታል ይወክላል።

ሰኞ	
ማክሰኞ	
ረቡዕ	

- ሀ. ብዙ ኩንታል ማዳበሪያ የተከፋፈለው መቼ ነው? ስንት ኩንታል ተከፋፈለ?
- ለ. 80 ኩንታል ማዳበሪያ የተከፋፈለው መቼ ነው?
- ሐ. ሰኞ አለት ስንት ኩንታል ማዳበሪያ ተከፋፈለ?

የምዕራፍ ዘጠኝ ማጠቃለያ

- ምስላዊ ግራፍ ለመሳል መጀመሪያ መረጃዎችን መስብስብና ማደራጀት ያስፈልጋል።
- ምስላዊ ግራፍ ድርጊቶችን (እውነታዎችን) በቀላሉ ለመረዳት ያስችላል።
- በምስላዊ ግራፍ አንድ ምስል የተለያዩ መጠኖችን ሊወክል ይችላል።
- ምስላዊ ግራፍን ለመተርጎምና የተለያዩ ጥያቄዎችን ለመመለስ እንዲቻል።
 - ✓ መጀመሪያ ምስላዊ ግራፉ በምን ጉዳይ ላይ ተመስርቶ እንደተዘጋጀ ደጋግሞ በማንበብ መረዳት።
 - ✓ አንዱ ምስል የሚወክለውን መጠን ማወቅ ያስፈልጋል።

የማጠቃለያ መልመጃ

1. በክፍል ውስጥ የሚገኙ ጓደኞቻችሁ በጣም የሚወዷቸውን የምግብ ዓይነቶች ጠይቁና መዝግቡ። ከዚያም የምስል ግራፍ ሳሉና የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።
 - ሀ. ብዙ ተማሪዎች የሚወዱት የምግብ ዓይነት የትኛው ነው? (ካለ)
 - ለ. ትንሽ ተማሪዎች የሚወዱት የምግብ ዓይነት የትኛው ነው?
2. በአንድ ትምህርት ቤት ከሚገኙ ተማሪዎች ውስጥ የተለያዩ ጨዋታዎችን ማየት የሚወዱ እንዳሉ ተጠየቁ። እግር ኳስ ጨዋታን ማየት የሚወዱ 250፣ መረብ ኳስ ጨዋታን ማየት የሚወዱ 150 እና የጠረጴዛ ቴኒስ ጨዋታን ማየት የሚወዱ 100 ተማሪዎች ተገኙ። 1 ምስል 50 ተማሪዎችን እንደሚወክል አድርጋችሁ ቀላል የምስል ግራፍ ሳሉ።

የእግር ኳስ

የጠረጴዛ ቴኒስ ኳስ

የመረብ ኳስ

3. በአንድ ት/ቤት በአንድ ክፍል ውስጥ የሚማሩ 40 ተማሪዎች የፍራፍሬ ምርጫ ተጠይቀው 10 ተማሪዎች ፓፓያ የሚወዱ ቢሆኑ፣ 12 ደግሞ ሙዝ፣ የተቀሩት ደግሞ ብርቱካን የሚፈልጉ ናቸው። ይኸንን ሁኔታ ቀላል የምስል ግራፍ በመሳል አሳዩ።
4. ጤናን አስመልክቶ መረጃ ከየት ከየት እንደሚሰበሰብ አብራሩ።
5. በትምህርት ቤታችሁ ከሚገኙት ተማሪዎች ከ1ኛ - 6ኛ ደረጃውን የሴትና የወንድ ተማሪዎች ብዛት በቀላል ምስል ግራፍ በመሳል አሳዩ።